

กระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่กับกิจกรรมทางการเมือง : การ
ศึกษาผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนที่กิ่ง อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

นายสมชาย ปัญญาเจริญ

005643

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๕

ISBN 974 - 561 - 526 - 9

MODERNIZATION AND POLITICAL ACTIVITIES : A STUDY ON THE IMPACT OF
THE DAM CONSTRUCTION PROJECT, DISTRICT OF PHATO, PROVINCE OF CHUMPHON

Mr. Somchai Punyajaroen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่กับกิจกรรมทางการเมือง :
การศึกษาผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนตักกึ่ง อำเภอพะโต๊ะ
จังหวัดชุมพร

โดย

นายสมชาย ปัญญาเจริญ

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.กมลลา สุขพานิช-ขันทปราบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(รศ.ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รศ.ดร.สุจิต บุญบงการ)

.....
(รศ.ดร.กมลลา สุขพานิช-ขันทปราบ)

.....
(รศ.ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

.....
(รศ.ดร.ลัญญา ลัญญาวิวัฒน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่กับกิจกรรมทางการเมือง : การศึกษาผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนที่กิ่ง อำเภopheโตะ จังหวัดชุมพร
ชื่อผู้ผลิต	นายสมชาย ปัญญาเจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.กมลลา สุขพานิช-ชั้นทปราบ
ภาควิชา	การปกครอง
ปีการศึกษา	๒๕๒๔

บทคัดย่อ

ปัจจุบันนี้ในหมู่นักสังคมศาสตร์ รวมทั้งคนที่ค่อนข้างจะมีความเป็นสมัยใหม่ ต่างก็ได้มีแนวความคิดในเรื่องของความเจริญก้าวหน้า และความหวังที่จะได้อยู่ในโลกที่สดใสกว่าเดิม ดังนั้นแนวความคิดทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง จึงถูกนำมาศึกษาตรวจสอบ โดยให้ชื่อหัวข้อเรื่องว่า การพัฒนาหรือกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่ ดังจะเห็นว่า การศึกษาถึงพัฒนาการทางการเมืองของกิ่งอำเภopheโตะ จังหวัดชุมพรนี้ ก็อยู่ในข่ายดังกล่าวด้วย

สัญญาณที่บ่งชี้ว่ากิ่งอำเภopheโตะแห่งนี้ เริ่มก้าวเข้าสู่ขั้นตอนของกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่ และแบบแผนทางการเมืองที่เป็นสมัยใหม่ ก็คือ การที่ถนนสายหลังสวน-ระนอง ได้สร้างเสร็จลงในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ และที่สำคัญก็คือ เกิดความคิดริเริ่มที่จะให้มีการสร้างเขื่อนขึ้นที่กิ่งอำเภopheโตะ ในปีถัดมาคือปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ดังนั้น เป้าหมายสำคัญของงานวิจัยนี้จึงอยู่ที่ความพยายามในอันที่จะศึกษาถึงผลกระทบของกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งได้รับผลกระทบมาจากโครงการสร้างเขื่อนpheโตะ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗

หลังจากที่ได้ทำการศึกษาโดยอาศัยเอกสารต่าง ๆ แนวความคิดในเชิงทฤษฎี การสังเกตการณ์ การสอบถาม ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ในทางสถิติแล้ว ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่า ประชาชนชาวกิ่งอำเภopheโตะนั้น สามารถดูดซึมและปรับตัวให้เข้ากับกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่ได้ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับเดียวกับกิจกรรมทางการเมืองของพวกเขาตนเอง

ในตอนท้ายของข้อสรุป ผู้วิจัยได้เสนอแนะในเรื่องการลดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อโครงการสร้างเชื่อว่า รัฐบาลควรจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและประชาชน ซึ่งจะได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนดังกล่าวได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะมีผลกระทบไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อตัวเขาเอง ทั้งนี้ โดยที่ทางฝ่ายรัฐบาลเองก็จะสามารถทราบถึงปัญหาที่แท้จริง และจะได้รับความสนับสนุนจากประชาชนอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ วิธีการดังกล่าวยังจะช่วยเป็นหลักประกันให้กับโครงการพัฒนาระดับชาติของรัฐบาลได้เป็นอย่างดี และที่สำคัญก็คือ เป็นการป้องกันไม่ให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์ ฉกฉวยประโยชน์จากสถานการณ์ดังกล่าวเข้าทำการแทรกซึมจังหวัดต่าง ๆ ในทางภาคใต้ของประเทศไทย โดยเฉพาะในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี

Thesis Title Modernization and Political Activities : A Study
 on the Impact of the Dam Construction Project,
 District of Phato, Province of Chumphon

Name Mr. Somchai Punyajaroen

Thesis Advisor Associate Professor Kanala Sukhabanij-Khanthaprab, Ph.D.

Department Government

Academic Year 1982

ABSTRACT

The "idea of progress" and a belief in "the better world" are now widely accepted by social scientists and "modern man" alike. As a matter of fact, all of the problems of change are now being reexamined in terms of some concepts of development and modernization. Therefore, the study of political development in the sub-district of Pato, Province of Chumphorn is one of such examples.

As far as modernization is concerned, the opening of Langsuan-Ranong Highway in 1973, and especially the proposed construction of Pato Dam Project in 1974, marked the beginning of modern way of life and modern political style for the Pato villagers. Therefore, the main purpose of this research paper is to study the impact of modernization and its relationship to political activities on the Pato villagers following the proposed dam construction project.

By using varieties of documents, theoretical concepts, field observations, random sampling data, and statistical techniques, the rescarcher analytically concludes the findings that, the receptivity and

adaptability of the Pato villagers to modernization are at the middle level which is at the same level of their political activities.

In the final conclusion, the researcher cautiously suggests that in order to reduce the hostility of Pato villagers to the Dam Construction Project, the Government should set up a committee, consisted of both officials and villagers concerned. By giving the villagers a chance to participate in the issue which would affect their way of life, the Government would benefit by learning more of the problems which would, therefore, be in a position to mobilize more popular support. Popular political participation will, accordingly, conform to the Government's National Development Program and will inevitably be helpful in an attempt to prevent Communist infiltration of the southern provinces of Thailand especially in the Surathani area.

กิติกรรมประกาศ

จ.

เบื้องหลังงานวิจัยนี้ มีบุคคลหลายท่านที่เป็นผู้มีส่วนอย่างมากในการช่วยเหลือให้งานวิจัยนี้ ได้มาซึ่งข้อมูลที่เต็มไปด้วยอุปสรรคและเสียงอันตราย ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ประโยชน์สร้างสรรค์ในทางวิชาการที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยนี้ ขอได้น้อมนำมาสู่ "ปิตธิธรรม" ในจิตใจ ของบุคคลดังกล่าว ซึ่งมีรายชื่อดังต่อไปนี้ คุณสิบลักษณ์ ราชอัคคี คุณเล็ก ไชยณรงค์ คุณกัญญา ขำธรี คุณสำเริง สุขสำเภา คุณอัจฉรา บุญประกอบ และคุณวัฒนา คงเขาม่วง รวมถึงตลอดถึง บุคคลท่านอื่น ๆ ซึ่งให้ความช่วยเหลือและร่วมมือ

ความช่วยเหลือในด้านการพิมพ์งานวิจัยนี้ ซึ่งนับว่าเป็นงานหนักในอีกชั้นตอนหนึ่ง ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ คุณกุลยา สาโรวาท ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลืองานในด้านนี้ด้วยความเต็มใจ มาโดยตลอด

นอกเหนือจากนี้แล้ว ถ้าปราศจากอาจารย์ ๒ ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กนลา สุขพานิช-ชั้นทปราบ และ รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ซึ่งได้ช่วยให้คำแนะนำ ตั้งแต่เริ่มต้นอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด งานวิจัยนี้ก็มิอาจเสร็จสิ้นลงได้อย่างแน่นอน ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอจดจารึกพระคุณไว้ในจิตใจตลอดไป

ในท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณประธานกรรมการและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิต บุญบงการ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ที่ได้สละเวลาให้คำแนะนำในระหว่างการทำวิจัย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนสอบ วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจะขอจดจำพระคุณไว้ตลอดไป.

สมชาย ปัญญาเจริญ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ก

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ค

กิตติกรรมประกาศ จ

รายการตารางประกอบ ข

บทที่

๑ บทนำ ๑

๒ ทฤษฎีและแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย ๔

๓ ระเบียบวิธีการศึกษา ๔๓

๔ สภาพการณ์และการก่อตัวของปัญหาของกิ่งอำเภอยะโยน ๕๖

๕ ระดับของกระบวนการเปลี่ยนให้ เป็นสมัยใหม่ ๗๒

๖ ระดับของกิจกรรมทางการ เมือง ๗๔

๗ การเปลี่ยนให้ เป็นสมัยใหม่กับกิจกรรมทางการ เมือง ๘๔

๘ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเปลี่ยนให้ เป็น ๙๐

สมัยใหม่กับกิจกรรมทางการ เมือง

๙ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะ ๑๐๒

บรรณานุกรม ๑๐๔

ภาคผนวก ๑๑๓

ประวัติ ๑๒๓

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๓.๑	สถิติจำนวนคนเกิดและคนตายของกิ่งอำเภอพะโต๊ะ	๕๐
๓.๒	ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	๕๑
๔.๑	พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตกาแฟของภาคใต้	๖๑
๔.๒	แหล่งไฟฟ้าพลังน้ำในประเทศและระหว่างประเทศ	๖๔
๕.๑	ระดับของกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่ที่กิ่งอำเภอพะโต๊ะ	๗๓
๖.๑	ระดับของกิจกรรมทางการเมืองซึ่งเป็นผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนที่กิ่งอำเภอพะโต๊ะ	๘๐
๗.๑	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่กับกิจกรรมทางการเมืองซึ่งเป็นผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนที่กิ่งอำเภอพะโต๊ะ	๘๕
๗.๒	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่กับกิจกรรมทางการเมืองซึ่งเป็นผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนที่กิ่งอำเภอพะโต๊ะ	๘๗
๘.๑	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่กับกิจกรรมทางการเมืองซึ่งเป็นผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนที่กิ่งอำเภอพะโต๊ะโดยการใช้ความแตกต่างระหว่างเพศเป็นตัวแปรควบคุม	๙๐
๘.๒	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่กับกิจกรรมทางการเมืองซึ่งเป็นผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนที่กิ่งอำเภอพะโต๊ะโดยการใช้ความแตกต่างด้านอายุเป็นตัวแปรควบคุม	๙๒
๘.๓	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่กับกิจกรรมทางการเมืองซึ่งเป็นผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนที่กิ่งอำเภอพะโต๊ะโดยการใช้ความแตกต่างด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัวเป็นตัวแปรควบคุม	๙๔

๘.๔	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่กับกิจกรรม ทางการเมืองซึ่งเป็นผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนที่กิ่งอำเภ พะโต๊ะโดยการใช้ความแตกต่างด้านอาชีพเป็นตัวแปรควบคุม ๘๖
๘.๕	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่กับกิจกรรม ทางการเมืองซึ่งเป็นผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนที่กิ่งอำเภ พะโต๊ะโดยการใช้ความแตกต่างด้านจำนวนพื้นที่ดินทำกินเป็นตัว แปรควบคุม ๘๘
๘.๖	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่กับกิจกรรม ทางการเมืองซึ่งเป็นผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนที่กิ่งอำเภ พะโต๊ะโดยการใช้ความแตกต่างด้านที่ตั้งของที่ดินเป็นตัวแปรควบคุม ๑๐๐